

POĚZIECENTRUM

GORAN

Čolakhodžić

VERSOPOLIS

1990

KROATIË

Goran Čolakhodžić

NEDERLANDSE VERTALING Roel Schuyt
ENGELSE VERTALING Goran Čolakhodžić

- 2 Potten
3 Pots
4 Posude
- 6 Het is goede aarde
7 Earth is good
8 Dobra je zemlja
- 10 Ik heb hardnekkige problemen met de stad
11 I have an unsolved issue with the city
12 Imam nešto neriješeno s gradom
- 14 Roodverschuiving (I)
15 Redshift (I)
16 Pomak prema crvenom (I)
- 18 Uit het gedicht 'Hortus Botanicus'
20 From the poem 'Botanical garden'
22 Iz pjesme 'Botanički vrt'
- 24 Uit 'Rijpe landschappen'
25 From 'Mature landscapes'
26 Iz 'Zrelih krajolika'
- 28 Schrift
29 Treatise
29 Pismo
- 30 De ochtenden leken op een symbiose
31 Mornings really did resemble symbiosis
32 Jutra su još ličila na suživot
- 34 Toen ze zich gereedmaakten om de stad te verlaten
35 As they were preparing to abandon the city
35 Kad su se spremali ostaviti grad
- 36 Wat als de straten van geweld
38 What if the streets of violence
40 Što ako ulice nasilja
- 42 Zagreb / maart
43 Zagreb / March
44 Zagreb / ožujak

Potten

De potten, van aardewerk, gebarsten,
maar wel bruikbaar, langdurig blootgesteld
aan buitenlucht en regen, schilferen
zo prachtig, net als een huid. Ze werken
als onderdelen van een natuurlijke
echo-installatie, met hun bodem
weerkaatsen ze elk geluid. Ze dienen
om water door te laten,
dat daaronder blijft staan, en voor ieders ogen
demonstreren ze de functies van de aarde
waaruit ze zijn gemaakt, en ze halen naar boven
wat er verrot of ontkiemt of aan planten opkomt.
In een hoek van de tuin, onder de heg,
(daar is hun kamer) liggen de lege potten
te wachten op het voorjaar
en op een nieuwe plek in huis, en tot dan
roepen ze zacht het mos aan,
iets wat langer standhoudt.

Pots

Pots, earthen, cracked,
reusable nonetheless, lying long
in the rain and open air, flake
beautifully, just like skin. They act
as parts of a natural
echoing machine, reflecting responses
with their bottoms. They are meant
for water to pass through them
and to linger inside, and for demonstrating
clearly the roles of earth
since they were made of it, lifting up
rot, roots, specimens of plants.
In a corner of the garden, under the hedge,
empty pots lie (here
is their room), waiting for Spring,
to be rehoused, until then
calling softly for moss,
something more permanent.

Posude

Posude, zemljane, napukle,
ipak upotrebljive, dugo stojeće
na zraku i kiši, ljušte se
lijepo, kao i koža. Djeluju
kao dijelovi prirodnog stroja
za odjekivanje, svojim dnima
odbijajući odzive. Služe
tome da voda kroz njih prolazi
i zaostaje, i da naočigled
pokazuju funkcije zemlje,
budući od nje, dižući gore
truljenje, klijanje, primjere bilja.
U kutu vrta, pod živicom,
leže prazne posude (tu je
njihova soba), čekaju proljeće
novih udomljenja, dotle
potiho zazivajući mahovinu,
nešto stalnije.

Het is goede aarde

We stonden – in de verleden tijd –
te praten over jouw dood,
of eigenlijk niet daarover, want die lag al achter ons,
en we gingen er net zo moeiteloos mee om als met de
werkwoorden.

We hadden nog een paar kwesties op te lossen,
het ging over zaaien en het voorjaar en de zon;
een paar opmerkingen voordat we naar ons werk gingen,
geen enkel opbeurend woord – zo laat jij je vertrouwen blijken.

Pas rond het middaguur, na het optrekken van de ochtendnevel,
toen je met een schop de plantenwortels doorsneed,
herinnerde ik me dat ik 's nachts gehuild had, heel kort,
klaarwakker, in het donker mijn verdriet omwoelend als de grond

wanneer ik in de herfst de aarde omspit, waarna het
als een worm weer in de humus terug kruipt.
Nu duwen we samen met onze handen in het gewillige donker,
alles is reeds gebeurd, en tegelijk nog niet, het is goede aarde.

Earth is good

We were talking about your death
in the past tense
or actually not about death, since it was behind us,
but we dealt with it as fluently as we did with verbs.

We still had a few issues to solve,
related to seedlings and Spring in the sun;
a few remarks before we went to work,
not a single uplifting word – that's how you show your trust.

Not until noon, after the morning mist lifted,
when you cut the plant roots with your shovel,
I remembered I'd cried, also, at night, awoken,
briefly, having turned over the sorrow in the dark like the earth

during autumn digging; it went
back into the humus, like a worm.
Now we both push our hands into the willing darkness,
everything has happened while it still hasn't, earth is good.

Dobra je zemlja

Stajali smo i koristili perfekt
razgovarajući o tvojoj smrti –
zapravo ne o njoj, jer se već bila dogodila,
njome smo baratali tečno kao glagolima.

Trebalo je riješiti pitanje-dva
u vezi sjetve i proljeća, sunca;
nekoliko napomena prije odlaska na rad,
izostanak hrabrenja tvoj je izraz uzdanja.

Tek oko podneva, poslije magle,
dok si lopatom rezao korijenje,
sjetio sam se da sam noću i plakao, probuđen,
kratko, prevrnuvši tugu u mraku, kao i zemlju

pri jesenskom kopanju; ušla je
natrag, u humus, kao gujavica.
Sada obojica guramo šake u podatnu tamu,
sve se dogodilo dok još i nije, dobra je zemlja.

Ik heb hardnekkige problemen met de stad

Ik heb hardnekkige problemen met de stad,
ik denk namelijk dat we overdag niet in staat zijn
om elkaar alles te vertellen. Iets wat ik, of ik dat nu wil of niet,
weer goedmaak in de nacht, wanneer de heggenstruiken op me
af komen
en de heuvels onder mijn voeten beginnen te rollen.
Er zijn hier veel opritten straten gewelven arcaden
en in de slechts zelden gemaaide parken
ook veel brons, groen uitgeslagen van het vochtige duister.
Via onhandig met elkaar verbonden tramlijnen
stuurt de stad me voortdurend van gevel naar gevel
en vaak noteert ze in volstrekt onbekende talen
de namen van gebouwen en pleinen.
Ze jaagt me voort over trottoirs, werpt me hier en daar in
een portiek,
maar houdt haar binnentuinen verborgen -
wat bewijst dat ze lucide kan dromen, als ik maar
door steegjes en poortjes kruip naar waar ik naartoe moet.
En dan, 's morgens vroeg, maakt ze me aan het lachen,
vol ironie, want ik weet dat ze de hele nacht vol eigendunk
in mij groeit, me zand in de ogen strooit en propaganda
rondbazuint,
druk bezig is om zichzelf nog imposanter te maken, nog zwarter
en dieper
en vergeefs tracht zichzelf uit te bouwen tot een oneindige illusie.

I have an unsolved issue with the city

I have an unsolved issue with the city,
that is, I think that during the day we're unable
to tell each other everything. I make up for it, willy
nilly, at night, when the hedges draw closer
and the hills start rolling beneath my feet.
There are usually many drives streets vaults arcades
also a lot of bronze, made green by the wet darkness
in the seldom mown parks.
It keeps sending me on errands from façade to façade
by inconveniently connected tram lines
and often it spells out the names of buildings and squares
in completely arcane languages.
It rolls me down sidewalks, shunts me over to entrances,
hiding, nonetheless, its inner courtyards -
the proof that it can dream lucidly, if I
clamber where I have to through passages and underpasses.
And then in the morning it makes me laugh
and scoff, because I know that it multiplies braggingly
in me all night long, pulling wool over my eyes, blaring
propaganda,
trying to appear larger blacker deeper
building itself endlessly, illusively in vain.

Imam nešto neriješeno s gradom

Imam nešto neriješeno s gradom,
odnosno, mislim da danju nismo u stanju
reći si sve. Nadoknadim, hoću
ili neću, noću, kad mi se primaknu živice
i brda se počnu kotrljati pod nogama.
Bude tu podosta prilaza ulica volti arkada
bude i podosta bronce, zelene od vlažnog mraka
u rijetko košenim parkovima.
Stalno me šalje od pročelja do pročelja
nezgodno vezanim linijama tramvaja
i često sasvim neznanim jezicima
ispisuje nazive zgrada i trgova.
Valja me po pločnicima, dobacuje haustorima,
krijući ipak unutarinja dvorišta –
dokaz da on može sanjati lucidno, ako već ja
bauljam kud moram kroz hodnike i pothodnike.
I onda me ujutro tjera u smijeh
i u podsmijeh, jer znam da se hvalisavo množi
u meni cijele noći, zamazuje mi oči, trubi propagandu,
trudeći se napraviti većim crnjim dubljim
graditi se beskonačan, uzalud u privid.

Roodverschuiving (I)

tot dusver leefde ik tussen
enkele gebouwen, aan zo'n twintig straten,
in drie of vier hectaren bos en weiland.
ik dacht er niet aan – aan die kant ligt een weidse uitgestrektheid,
en een belangrijk deel daarvan behoort toe aan mij.
lange tijd werd de horizon omsloten door rechthoeken,
die het stukje ruimte dat van hieruit te zien is reproduceerden.
en nu, vanaf dit hoge, donkere uitkijkpunt,
kijk ik van de rand naar het centrum, en zie ik
de zich herhalende patronen, de vormen van wat overblijft.
de – slecht getekende – trapeze van de stad, vanaf hier tot de
rapskastraat,
dan naar de moskee, en vandaar
tot een punt in het oosten (zoek de hoek tegenover
de gegeven hoek α), en dan weer naar de kamer, waar ik,
heel even alleen, opgesloten en rustig,
door de brede ramen kijk. en deze vormen zullen zich miljoenen
keren,
of net iets minder vaak, herhalen, alsof hij de stad geschapen
heeft.
en pas vanaf zulke hoge plekken, en licht inzoomend,
kunnen we de generieke kenmerken van de ruimte herkennen.
tot onafzienbaar ver zullen er steeds weer een paar nieuwe
gebouwen verrijzen,
en twintig straten en drie of vier hectaren bos en weiland.
en tot oneindig ver de gloeilampenfabrieken die,
in één enkele koperrode vlek van met elkaar vervloeiende lichten,
elke avond het westen aangeven.

Redshift (I)

I have lived until now among
a couple of buildings, on some twenty streets,
in three or four hectares of woodland and meadow.
I hadn't thought – vast spaces are over there,
and a considerable part of them belongs to me.
rectangles have long dominated the horizon,
reproducing the specimen of space visible from here.
now, from this high, dark viewpoint,
I observe the centre from the margin, realise
the patterns of repetition, forms of permanence.
poorly drawn, the trapeze of the city from here to
 rapska street,
from it to the mosque, from there
to a point in the east (find the angle
opposite the known α) and again to the room where,
momentarily alone, locked up and calm, I look
out of the wide windows. the trapeze will be repeated
infinite times, or a little less, in order to create the city.
it is only from high places, at a small zoom,
that the generic quality of space becomes apparent.
that couple of buildings there will be spawned endlessly,
some twenty streets, three or four hectares of woodland and
 meadow.
ceaselessly those light-bulb factories which,
with their lights fused together into a single unique copper
 smudge,
will, every evening, make up the west

Pomak prema crvenom (I)

živio sam dosad između
nekoliko zgrada, na dvadesetak ulica,
u tri ili četiri hektara šume i livada.
nisam mislio – u onom je smjeru prostranstvo,
a meni ga pripada zamjetan dio.
dugo su pravokutnici zaokruživali obzor,
reproducirajući odavde vidljivi uzorak prostora.
sada, s ovoga visokog, tamnoga gledišta,
promatram s rubnika središte, uviđam
šprance ponavljanja, oblike stalnosti.
loše iscrtan, trapez grada odavde do rapske,
od nje do džamije, odande
do neke točke na istoku (traži se kut
nasuprot poznatog α) pa opet do sobe u kojoj,
zakratko sâm, zaključan i miran, motrim
kroz široke prozore. on će se bezbroj,
ili nešto manje puta, ponoviti, kako bi stvorio grad.
tek će s visokih mjesta, pri malome zoomu,
postati jasna generičnost prostora.
unedogled će se nastvarati nekoliko zgrada,
dvadesetak ulica, tri ili četiri hektara šume i livada.
unedogled onih tvornica žarulja, koje će,
u jednu jedinstvenu bakrenu mrlju stopljenih svjetala,
svake večeri činiti zapad

Uit het gedicht 'Hortus Botanicus'

Ô serre au milieu des forêts!
Et vos portes à jamais closes!
M. Maeterlinck

1.

o muur tussen de deur en de hoek aan het einde
van een altijd schemerige straat
o deur tussen wanden van lucht
die de rand van deze wereld markeren
(van deze ene wereld, slechts één van vele werelden)
o hoek tussen licht en donker
tussen top en ravijn
(Horvatovac – Medveščak)*
o hortus botanicus, wie weet wat zich achter jouw
voor mij immer gesloten deuren bevindt
in jouw midden ligt een snijpunt van paden
een zwarte vijver tussen de toppen
van harige bloembedden
die als rotspunten uitsteken
boven de met naalden en salvia's bedekte paadjes
o hortus botanicus, hortus botanicus,
mechanisch wentelen mijn gedachten
rond de kas in het centrum,
ô serre au milieu des forêts
aan alle kanten omringd door de schaduwen
van hoge zilversparren, lariksen, taxusbomen en knoestige huizen
o tuin aan de rand van de wereld
je lijkt op een hangar gevuld met echo

je lijkt op een plek waar de zomers sterven
(ergens rond vijftien september)
o tuin, o kas, o mechanische botanische
tentakels van lange buizen die het riet voeden
in het donker, in de van vocht verzadigde lucht een gesloten deur
de hydrocultuur van geneeskrachtige planten, o tuin,
mijn voeten waden mechanisch
door sneeuw en ijs als ik naar je toe loop
ik passeer een straat – de Schrottova – en trek aan het hek
het hek geeft niet mee; ik spring eroverheen
de kiezels onder mijn voeten knerpen, kraken en knarsen
o kas midden in het bos
et vos portes à jamais closes
wat is deze tuin hier, aan het einde van mijn tocht
met daarachter een ziekenhuis, een ziekenhuis aan een kanaal
o stadstrams onder volle zeilen op het water van Medveščak
waarheen, o trams, mechanische tuinen
klimplanten van handen en bloemen van hoofden, o kassen
waarom deze tuin in het donkerste duister aan het einde van
de straat des doods
weerspiegelingen van de stad
geuren van trappen
o tuin o nacht o God wanneer zullen we in de kas regen krijgen,
en wind en sneeuw

* Horvatovac en Medveščak – twee wijken in Zagreb

From the poem 'Botanical garden'

O serre au milieu des forêts!
Et vos portes à jamais closes!
M. Maeterlinck

1.

the wall between the door and the corner at the end
of an equally dusky street
the door between the walls of thin air
which mark the edge of the world
(of a world, just a world among worlds)
the corner between light and dark
summit and ravine
(Horvatovac – Medveščak)
oh botanical garden, who knows what there is
behind your door, forever closed to me
in your midst a crossing of paths
a black pond between the spikes
of hairy flowerbeds
rocky outcrops
onto little ways covered with needles of salvias
botanical garden botanical garden
my thoughts are mechanically turning
to the hothouse in your centre
o serre au milieu des forêts
from all sides surrounded by shadows
of tall fir, larch and yew trees, of gnarled houses
oh you garden at the end of the world
you are like an echoing hangar

you are like the place where summers die
(sometime around the fifteenth of September)
oh garden oh hothouse oh mechanical botanical
tentacles of long pipes that feed the rows of reeds
in the dark in the wet a closed door
hydroponic growing of medicinal plants oh garden
my legs mechanically plough
through snow and ice as I tread towards you
I cross Schrott Street, I pull the door
the door remains stiff; I jump over the door
under me the pebbles crunch, crack and churn
oh hothouse in the middle of the forest
et vos portes à jamais closes
what is this garden at the end of my road
behind it a hospital, a hospital on the bank of a canal
oh you city trams in full sail on the water of the stream of
Medveščak
whither, trams, mechanical gardens
the vines of arms the flowers of heads oh hothouses
why this garden in the blackest darkness at the end of the street of
death
reflections of the city
scents of stairs
oh garden oh night oh God when will we have rain
and wind and snow in the hothouse

Iz pjesme 'Botanički vrt'

O serre au milieu des forêts!
Et vos portes à jamais closes!
M. Maeterlinck

1.

zide između vrata i kuta na kraju
jednako sumračne ulice
vrata između zidova zraka
koji znače rubnik svijeta
(jednog svijeta, tek jednog među svjetovima)
kute između svjetla i mraka
vrha i klanca
(Horvatovca – Medveščaka)
botanički vrte, tko zna čega u tebi ima
iza meni uvijek zatvorenih vrata
u tvom je središtu sjecište staza
crna mlaka među vrhovima
dlakavih lijeha
koje strše poluotocima
na zasute puteljke iglicama salvijama
botanički vrte botanički vrte
moje se misli mehanički vrte
po stakleniku tebi u centru
o serre au milieu des forêts
sa svih ga strana opkoljava sjena
visokih jela, omorika, tisa, kvrgavih kuća
o vrte na rubniku svijeta
sličan si hangaru prepunom jeke

sličan si mjestu gdje umiru ljeta
(tamo negdje petnaesti rujna)
o vrte o stakleniče o mehanički botanički
pipci dugačkih cijevi napajaju redove šaša
u mraku u vlazi zatvorena vrata
hidroponski uzgoj farmakofita o vrte
moje noge mehanički prte
snijeg i led i gazeći k tebi
prelazim Schrottovu, povlačim vrata
vrata su tvrda; preskačem vrata
poda mnom kamenje hrusta, puca i krči
o stakleniče u središtu šume
et vos portes à jamais closes
što je taj vrt na kraju mog puta
iza njega bolnica, bolnica na obali jarka
vi gradski tramvaji punim jedrom po vodi Medveščaka
kamo, tramvaji, mehanički vrtovi
povijuše ruku cvjetovi glava o staklenici
zašto taj vrt u mrklome mraku na kraju ulice smrti
odrazi grada
mirisi stuba
o vrte o noći o Bože kad ćemo imati kišu
i vjetar i snijeg u stakleniku

Uit 'Rijpe landschappen'

1.

's Morgens is de omgeving nog niet hersteld
van de mensen en hun bedrijvigheid, en de speekselklieren
van alle wellustelingen al evenmin,
toch wacht men tot de dag terugkeert
en de leegte wordt opgevuld.
In onze keel, in onze ogen: de scherpste van de vroege dageraad,
de behoefte om in beweging te komen en te vertrekken, en ons los
te rukken
uit onze slaap; in onze maag: een krampachtig gevoel
vlak voor een bezoek, vlak voordat we de
met vuil water geboende trap oplopen van
een school (als kind, als leraar)
een ziekenhuis (ik ben bang)
een gevangenis (ik herinner me de angst in mijn dromen).
En de naakte zuilen lijken ons tot iets te verplichten en te zeggen:
'Zo simpel is het niet',
doordringend en vermoeiend. 's Morgens vroeg,
wanneer we het meest onze ziekte ontmoeten
en haar uiterste consequenties,
wanneer de naakte dageraad in onze longen
de meeste troost schenkt en de zwaarste eisen stelt.*

* Junotempel in Agrigent (1828.)

From 'Mature landscapes'

1.

In the morning, space has not yet healed
from people, from errands, as are not
the mucosa of the lustful,
and already we wait for the day to return,
for the void to be filled.

In the throat, in the eyes: the acidity of early dawn,
the necessity to move, to start off, the breaking away
from sleep, the clenched fist in the stomach
before coming to visit, before climbing
the stairs, washed with dirty water, that lead
to school (as child, as teacher)
to hospital (I fear)
to prison (I remember the dread in my dreams).
And those bare columns oblige us in some way, somehow they say
"It's not that simple",
they pierce, they exhaust. In the morning,
when we face illness starkly
and its finality,
when the bare dawn in our lungs
comforts us most and makes the harshest demands.*

* Junotempel in Agrigent (1828.)

Iz 'Zrelih krajolika'

1.

Ujutro prostor nije još zarastao
od ljudi, od poslova, onako
kao ni sluznice požudnih,
a već se čeka vraćanje dana,
punjenje praznine.
U grlu, na očima: ljutina rane zore,
nužnost kretanja, polaska, trganje
od sna, stezanje u želucu
prije posjeta, prije uspona
po prašnjavom vodom opranim stubama
škole (kao dijete, kao učitelj)
bolnice (bojim se)
zatvora (sjećam se straha u snovima).
I goli nas stupovi nećime obvezuju, nekako govore
„Nije to tako jednostavno“,
probadaju, iscrpljuju. Ujutro,
kad se najviše srećemo s bolešću
i njezinom krajnjošću,
kada nas gola zora u plućima
najviše tješi i najteže zahtijeva.*

* Junotempel in Agrigent (1828.)

Schrift

Het belangrijkste is: teken nooit een landkaart.
De schaal leidt tot discussies en bedrog, en al is een kaart
geen territorium, toch zeg ik:
teken nooit een landkaart,
laat ook een kaart nooit tekenen,
en geef hem geen land.
Zorg dat Kaart Zonderland
de Grote Kaart ondertekent, en ontwaak
dan uit de rivier en het eiland.

Treatise

The key is never to draw a map.
A scale is a discourse of tricks, and the map
is not the territory; but still
don't draw a map,
don't let the map draw,
nor give it land.
Make sure that Map Lackland signs
the Great Map, and then
wake up from the river and the island.

Pismo

Važno je nikad ne crtati kartu.
Mjerilo je diskurs varki, a karta
nije teritorij; ali ipak
ne crtajte kartu,
niti dajte karti da crta,
niti joj darujte zemlju.
Tjerajte Kartu Bez Zemlje da potpiše
Veliku kartu, a onda se
probudite iz rijeke i otoka.

De ochtenden leken op een symbiose

De ochtenden leken op een symbiose
van de mens en deze planeet: de schemering kwam vroeg,
en geselecteerde gewassen bloeiden gelijkmatig en gaven voedsel
aan de wilde bijen

's Middags echter strekte zich een wijde vlakte uit
waarboven ontembare wolkenzuilen oprezen

eilanden van volkomen willekeurige rusteloosheid,
aangekondigd voor de schemering, wanneer
de angst terugkeert

Een diepe, bijna gonzende stilte

We voelden dat de vlakte geen aandacht had
voor dorpen en steden

's Avonds trokken enorme donderbuien over gebieden voorbij
de grens
van wat we in ons leven kunnen zien en te voet bereiken.

we deden de deur vroeg op slot
en sliepen om beurten, ons ervan bewust
dat achter het metalige geluid van de regen op bomen en planten
zich nachtelijke voetstappen verborgen hielden.

Mornings really did resemble symbiosis

Mornings really did resemble symbiosis
between man and this planet: they dawned early
selected crops blossomed prudently providing
food for untamed bees

In the afternoon the great plain stretched out
above it implacably grew great columns of clouds

islands of purely random disturbances
promised to be here at dusk, that
revival of fear

A silence so profound it made a droning sound

We felt how the plain paid no heed to
villages or towns

In the evening huge storms ravaged the regions
beyond the reach of our eyes legs days

we'd lock the doors early
sleeping in shifts, aware
that the metallic rustle of rain on the leaves
conceals the footsteps of that which goes in the night

Jutra su još ličila na suživot

Jutra su još ličila na suživot
čovjeka i ovog planeta: svitala rano
probrani usjevi odmjereno cvali i hranili
nepripitomljene pčele

Popodne se prostrla velika ravnica
nad njom su bez obzira rasli stupovi oblaka

otoci potpuno proizvoljnih poremećaja
obećanih za sumrak, taj
povratak straha

Tišina duboka do zujanja

Osjećali smo kako ravnica nema na umu
gradove ni sela

Navečer su goleme oluje obilazile predjele
iza ruba očiju nogu i dana

mi smo se rano zatvarali
i spavali na smjene, svjesni
da metalni šumovi kiše po raslinju
skrivaju korake kroz noć

Toen ze zich gereedmaakten om de stad te verlaten

Toen ze zich gereedmaakten om de stad te verlaten,
wensten ze niet te vertellen hoe
ze die zelf ook definitief vernietigden, in de straten
en onder de fundamenten. Misschien om minder verdriet te
voelen,
misschien uit puur genot om het verwoesten zelf,
dat nu veel minder gruwelijk aanvoelde.

Niemand wist meer of ze de ceremonie
van vertrek uitstelden uit verlangen en denkend aan een legende,
of omdat het ze zou storen als er nog
één steen op de andere stond, want opstijgen is onmogelijk
zonder een open, wijde en verschroeide vlakte.

As they were preparing to abandon the city

As they were preparing to abandon the city,
they refrained from talking about how
they themselves ruined it, too, in the streets,
in its foundations. Perhaps in order to feel less affected,
perhaps for the sheer delight they took in the utterly painless
act of destruction.

One could not tell any more if they were delaying
the ceremony of departure because of desire and
myth, or if they were irked even by the last
stone laid over stone, needing a flat and open
scorched field for takeoff.

Kad su se spremali ostaviti grad

Kad su se spremali ostaviti grad,
nije im bilo do govora o tome
kako su ga i sami dokrajčili na ulicama,
pod temeljima. Možda radi manje žaljenja,
možda iz čistog užitka u već tako malo strašnom
činu razaranja.

Više se nije ni znalo odlazu li
ceremoniju odlaska iz želje i
legende, ili im smeta i posljednji
kamen na kamenu, za odlet treba ravna i širom
otvorena spržena ravnica.

Wat als de straten van geweld

Maar wat als deze stad
Wat als de straten van geweld
Een droom heeft ze voorbestemd om nog dieper gekwetst te
raken, en nu
zijn ze in naam van een onkwetsbare vrijheid
genoemd naar Apollinaire. Naar Nietzsche

We zoeken een woning. Stel je voor,
een woning zoeken in een stad nog volwassener en harder dan
de werkelijkheid, vlak
voor een uiteindelijke confrontatie, het is te ruiken
De straten zijn voor de strijd gereed
Wij hebben het opgegeven, maar in onze dromen komen we bijeen
om te zoeken naar een dag

Een klein nest in de smalle
passage achter het ziekenhuis
Naakt, huiverend van de herfstkou, zal je denken:
Het is goed, misschien zullen ze ons hier nooit vinden en lopen ze
als in een tekenfilm ons muizenholletje voorbij

Maar wat als deze stad
Wat als de straten in een diep gekwetste tijd
liggen te wachten op ons, die het hebben opgegeven
Maar straks moeten we opnieuw de vaandels voeren
die niets vertrouwd hebben, alleen
hun stokken, als bebloede lansen

Dan, als de landkaarten vervagen
En elke keus wordt ingeperkt

Zal ik willen weten hoeveel vlakken van licht en schaduw
nog voor de wereld overblijven

Helder afstekend tegen de fragiele topografie
van jouw in de straten
verloren lichaam.

What if the streets of violence

But what if this city
What if the streets of violence
Dreams laid them down to be wounded even deeper, now
they bear the names of invulnerable freedom.
Nietzsche's. Apollinaire's

We are looking for a flat
Imagine, to be looking for a flat in a city harder and more grown
up than reality in
the eve of some final confrontation, one smells it
The streets are ready for a fight
We've quit, yet in the dream we meet
to search for the day

A tiny nest in the narrow
passage behind the hospital
Naked, with autumnal goose bumps, you will think
It is good and here they'll maybe never find us, pass us
by like they do mouse holes in cartoons

But what if this city
What if the streets are impending
in some deeply wounded age to us, who have quit
But will have to raise again the flags
that bear no intimacy, just
lances bloodstained

Then in that extinguishing of maps
Shrinking of all choicesd

I will want to know the number of lights and shadows
left to the world.

Standing out against the fragile topography
of your body
lost to the streets

Što ako ulice nasilja

A što ako ovaj grad
Što ako ulice nasilja
San ih je postavio da budu još dublje ranjene, sada
su nazvane po neranjivoj slobodi
Apollinaireova. Nietzscheova

Mi tražimo stan
Zamisli, tražiti stan u gradu odraslijem i tvrdem od stvarnosti prije
nekoga konačnog okršaja, njuši se
Ulice su spremne za borbe
Mi smo odustali, ali u snu se stječemo
tražiti dan

Maleno gnijezdo u uskom
prolazu iza bolnice
Gol, naježen od jeseni, mislit ćeš
Dobro je i tamo nas možda nikada ne pronađu, prođu
pored mišje rupe kao u crtiću

A što ako ovaj grad
Što ako ulice predstoje
u neko duboko ranjeno doba nama, koji smo odustali
Ali ćemo morati opet podići zastave
koje nemaju bliskosti, samo
krvava koplja

Tad u tom gašenju karata
Stiskanju svih izbora

Željet ću znati broj svjetala i sjena
koje preostaju svijetu

Najbolje jasnih na krhkoj topografiji
tvojega na ulicama
izgubljenog tijela

Zagreb / maart

Het vlees wil eeuwigheid,
en dat wil het voorjaar ook: vanaf hier, op de tiende verdieping,
zien we het vanuit de verte naderen, over de rivier,
en de schittering van de ochtend laat de voorruit van de auto's
tot een aanzwellende stroom samenvloeien.

Vannacht koelde de wind elke onbedekte weide
van de oververhitte lichamen,
de stad zong door de rolgordijnen in onze oren,

en uren later, in het opkomende licht,
werd hier de duisternis met wortel, stam en tak uit de tijd gerukt.

's Middags zal je eindelijk de gordijnen open doen,
en als een primula zo spontaan verklaren:

Je kunt het buiten voelen, de lente komt eraan.

Wanneer ik je daarom omhels, zullen de dagen zich openen
voor alles wat als ruisende geluiden
uit ons diepste wezen tot ons doordringt.

Zagreb / March

The flesh wants eternity,
Spring wants it too: from up here, tenth floor,
we see it coming from the distance, crossing the river,
the flash of morning melds into a tide
the windshields of its cars.

Last night, the wind cooled every unblanketed
meadow of these overheated bodies,
through the blinds the city kept singing in our ears,

and hours later, in the rising of the light,
darkness here was utterly rooted out of time.

At noon you will finally throw the curtains aside,
as instinctive as a primrose you will declare:

Spring is here, you can feel it outside.

When I hug you for this I will open wide the days
for everything brimming
up for us from the deep.

Zagreb / ožujak

Meso hoće vječnost,
i proljeće hoće: odavde, deseti kat,
vidimo ga stiže iz daljine, preko rijeke,
bljesak jutra stapa u plimu
vjetrobrane njegovih automobila.

Noćas, vjetar je hladio svaku nepokrivenu
livadu prezagrijanih tijela,
grad je kroz rolete pjevao na uši,

i satima poslije, u podizanju svjetla,
iz vremena je, ovdje, do korijena istrijebljen mrak.

U podne ćeš konačno razgrnuti zavjese,
kao i jaglac nerezirano javiti:

Vani se osjeti, dolazi proljeće.

Kad te za to zagrlim dane ću rastvoriti
za sve što nam navire
šumovima iz suštine.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© original poems: Goran Čolakhodžić

© translations into Dutch: Roel Schuyt

© translations into English: Goran Čolakhodžić, Stefanie Van de Peer,
Richie McCaffery.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from Poëziecentrum vzw, Vrijdagmarkt 36, 9000 Ghent, Belgium.

Graphic design & print: Karakters, Gent

D/2018/3962/13

ISBN 978-90-5655-057-8

www.poeziecentrum.be

www.versopolis.com

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Goran Čolakhodžić (1990, Kroatië) is dichter en vertaler. Hij behaalde een master Engels en Roemeens aan de Universiteit van Zagreb. Met zijn debuut, *Na kraju taj vrt* (Aan het einde de tuin), won hij de Goranprijs voor Jonge Dichters, de belangrijkste prijs voor jong talent uit Kroatië. Vorig jaar werd zijn debuut bekroond met de internationale Bridges of Struga Award, uitgereikt door het Struga Poetry Evenings Festival in Macedonië. Čolakhodžić staat geregeld op internationale poëziepodia en zijn werk is vertaald en gepubliceerd in tijdschriften en anthologieën in binnen- en buitenland. Čolakhodžić onderzoekt in zijn poëzie concepten als tijd, ruimte, geheugen en de (onmogelijkheid van) menselijke relaties.

Goran Čolakhodžić (1990, Croatia) is a poet and translator. He holds MA degrees in English and in Romanian. In 2015, his hitherto unpublished volume *Na kraju taj vrt* (In the end the garden) won the Goran Prize for Young Poets, a Croatia poetry prize for debut collections. Last year his debut was awarded the International Bridges of Struga Award, granted by the Struga Poetry Evenings Festival in Macedonia. Čolakhodžić is a regular guest on international poetry stages and his work has appeared in a number of magazines in Croatia and abroad. In his poetry Čolakhodžić explores concepts such as time, space, memory, nature, interpersonal relationships and the extent to which they are possible.

Goran Čolakhodžić (1990, Kroatië)

is een van de dichters die werden geselecteerd voor Versopolis, een project dat de Europese uitwisseling van veelbelovend dichttalent wil bevorderen. Versopolis is een samenwerkingsverband van 14 poëziefestivals en literaire organisaties uit verschillende landen van de EU. Versopolis promoot de fysieke uitwisseling van veelbelovend dichttalent op Europese poëziefestivals en bouwt een digitaal platform uit waar het brede publiek kan kennismaken met de geselecteerde dichters en de deelnemende partnerorganisaties.

Versopolis bestaat sinds december 2013 en promoot dit jaar intussen 170 Europese auteurs en hun poëzie onder het motto 'where poetry lives'.

De Vlaamse partner van Versopolis is Poëziecentrum dat in samenwerking met Felix Poetry Festival vier dichters uit de Versopolis poule op het jaarlijkse festival voorstelt.

Goran Čolakhodžić (1990, Croatia)

is one of the promising poets selected for Versopolis, a project that aims to promote the exchange of poetic talent in Europe. Versopolis is a collaborative venture of 14 poetry festivals and literary organisations from various EU countries. Versopolis promotes the physical exchange of poetic talent at European poetry festivals and is developing a digital platform where the public at large can get acquainted with the poets selected and the participating partner organisations.

Versopolis was founded in December 2013 and has since been promoting 170 European authors and their poetry under the motto 'where poetry lives'.

The Flemish partner of Versopolis is Poëziecentrum which, in collaboration with the Felix Poetry Festival, will be presenting four poets from the Versopolis group at the annual festival.

VERSOPOLIS

where
poetry
lives